

«NOGIRON BOLALARNI IJTIMOY-PSIXOLOGIK REABILITATSIYA QILISHNING ASOSIY OMILLARI»

Beshariq Abu Ali ibn Sino nomidagi Jamoat salomatligi texnikumi 'Klinik modular

"kafedrası o'qituvchi

Turonova Muslima Isoqovna

Annotatsiya: *Maqolada nogironlar va nogiron bolalarni ijtimoiy-psixologik reabilitatsiya qilish bosqichlari tahlil qilingan. Reabilitatsiya salohiyatining psixologik komponentini, ijtimoiy reabilitatsiya sohasidagi nogironlarning reabilitatsiya imkoniyatlarini baholash yuqori aqliy vazifalarning operatsion va dinamik xususiyatlari, aqliy faoliyatni o'zboshimchalik bilan tartibga solish darajasi, kasallik va nogironlik holatiga shaxsiy xususiyatlar va reaksiyalar holatidan kelib chiqqan holda amalga oshiriladi.*

Kalit so'zlar: *Nogironlar, ijtimoiy-psixologik reabilitatsiya, psixologik tashhis.turer,*

Nogironlarni reabilitatsiya qilish-nogironlarning maishiy, ijtimoiy, kasbiy va boshqa faoliyatga qobiliyatini to'liq yoki qisman tiklash tizimi va jarayonini tashkil qilish bo'yicha O'zbekiston Respublikasida bir qator qonunlar ishlab chiqilgan. Nogironlarni reabilitatsiya qilish-nogironlarning maishiy, ijtimoiy, kasbiy va boshqa faoliyatga ega bo'lmagan qobiliyatlarini shakllantirish tizimi va jarayoni jamiyat uchun muhim omildir.

KIRISH

Nogironlarni reabilitatsiya qilish va reabilitatsiya qilishning asosiy yo'nalishlari quyidagilardan iborat: tibbiy reabilitatsiya, rekonstruktiv jarrohlik, protez va ortez, Kurortni davolash; kasb-hunarga yo'naltirish, umumiy va kasb-hunar ta'limi, kasb-hunar ta'limi, ishga joylashishda ko'maklashish (shu jumladan maxsus ish joylarida), ishlab chiqarishni moslashtirish; ijtimoiy-ekologik, ijtimoiy-pedagogik, ijtimoiy-psixologik va ijtimoiy-madaniy reabilitatsiya, ijtimoiy moslashuv; jismoniy tarbiya va dam olish faoliyati, sport qismlarini tashkil etish muhim masaladir.

Nogiron (nogiron bola) reabilitatsiya yoki abilitatsiyasi individual dasturi, ishlab chiqish va nogiron reabilitatsiya yoki abilitation individual dasturi, reabilitatsiya yoki davlat muassasalari tomonidan berilgan nogiron bola abilitation individual dasturi amalga oshirish uchun tibbiy-ijtimoiy ekspertiza va ularning shakllari, "ijtimoiy reabilitatsiya chora-tadbirlari" bo'limida quyidagi bo'limlarda taqdim etiladi: ijtimoiy-muhitni tiklash yoki abilitatsiya; ijtimoiy-psixologik reabilitatsiya yoki abilitatsiya; ijtimoiy-madaniy reabilitatsiya yoki abilitatsiya; ijtimoiy-maishiy moslashuv dastrulari shular jumlasidandir

Mahalliy o'zini o'zi boshqarish organlari va tashkilotlar ijro etuvchi hokimiyat organlari bilan ta'minlash tartibi qat'l nazar, ularning individual reabilitatsiya dasturi yoki nogiron abilitation va reabilitatsiya yoki davlat muassasalarida nogiron bola faoliyatini abilitation individual dasturi tomonidan ularga ishonib topshirilgan bajarish haqida axborot ularning

tashkiliy-huquqiy shakllari tibbiy va ijtimoiy ekspertiza, ijtimoiy-psixologik reabilitatsiya va abilitatsiya quyidagi bo'limlarda taqdim etiladi: ijtimoiy-psixologik reabilitatsiya bo'yicha maslahat; psixologik diagnostika; psixologik tuzatish; ijtimoiy-psixologik trening; nogironlarning ijtimoiy-psixologik patronaji, nogiron oila.

Reabilitatsiya salohiyatining psixologik komponentini, ijtimoiy reabilitatsiya sohasidagi nogironlarning reabilitatsiya imkoniyatlarini baholash yuqori aqliy vazifalarning operatsion va dinamik xususiyatlari, aqliy faoliyatni o'zboshimchalik bilan tartibga solish darajasi, kasallik va nogironlik holatiga shaxsiy xususiyatlar va reaksiyalar holatidan kelib chiqqan holda amalga oshiriladi.

Ijtimoiy-psixologik tashxisning xususiy, ammo juda muhim vazifalaridan biri depressiya holatlarini va o'z joniga qasd qilish xavfini aniqlashni erta aniqlashdir

Ijtimoiy-psixologik reabilitatsiya usullari orasida muayyan patologik jarayonlar va funktsional buzilishlarga xos bo'lgan, bu asosan nuqson strukturasining o'ziga xos xususiyati va patologik jarayon bilan bog'liq bo'lmagan o'ziga xos bo'lmagan, ammo uning oqibatlari, jumladan, nogiron shaxsning (nogiron bolaning) kasallik.

Nogironlarni ijtimoiy reabilitatsiya qilish yoki abilitatsiya qilish tibbiy reabilitatsiya, kasbiy reabilitatsiya, psixologik-pedagogik reabilitatsiya va 33natomic jismoniy tarbiya, sport bilan yaqin hamkorlikda amalga oshiriladi.

XULOSA

Ichki psixologik amaliyotda psixologik reabilitatsiya yoki abilitatsiya dasturini tuzishda boshlang'ich printsiplari asosiy, ikkinchi darajali va uchinchi nuqsonlarni va aqliy faoliyatning saqlanib qolgan yo'nalishlarini, shuningdek, reabilitantning shaxsiy xususiyatlarini hisobga olgan holda nuqson tarkibini hisobga olish hisoblanadi.

Keyinchalik, nogironlarning (nogiron bolalarni) turli patologik sharoitlarda reabilitatsiya qilish va abilitatsiya qilishda ba'zi farqlar haqida qisqacha to'xtalamiz, bu bizning fikrimizcha, nogiron bolaning (nogiron bola) IPR shakllanishida muhim bo'lishi mumkin.

Ijtimoiy-psixologik reabilitatsiya yoki abilitatsiya ayrim patologik jarayonlarda nogiron bolalar va funktsional kasalliklar bor bo'lgan insonlarga ruhiy tomondan yodam beradi.

ADABIYOTLAR RO'YXATI (REFERENCES):

- [1] Социальная работа с инвалидами. Настольная книга специалиста / Под ред. Е.И. Холостовой, А.И. Осадчих. М 2016.
- [2] Сорокин П.А Человек. Цивилизация. Общество. М., 2012.
- [3] Бастрыкина А.В. Центры независимой жизни // Инвалиды: к независимой жизни. М., 2010.
- [4] Меликьян Г.Г. Инвалидность устанавливается по-новому // Социальное обеспечение. 2016. № 10. С. 2 - 5.

[5] Khajieva, I., Khujaniyazova, G., Kenjaeva, K., & Jumaniyozov, F. (2020). Foreign language competenceformation of the future teacher of vocational education in the information and educational environment. European Journal of Molecular & Clinical Medicine,